

تاثیر اجرای حسابداری الکترونیک بر افزایش سرمایه گذاری در شرکت

صدیقه سلیمانپور^۱

^۱ کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی پرندک، ساوه، ایران (نویسنده مسئول)

چکیده

امروزه حسابداری الکترونیکی توسعه جدیدی در زمینه حسابداری داشته است. سیستم حسابداری الکترونیکی برای ثبت و پردازش اطلاعات مالی یک سازمان کامپیوتری بر فناوری های کامپیوتر متکی است و یکی از ابزارهای مهم برای گسترش بازاریابی و خدمات جدید است که منجر به کاهش هزینه های شرکت ها در اقتصاد جدید شده است و تاثیر قابل توجهی بر سرمایه گذاری شرکت ها دارد. این پژوهش از نظر هدف از نوع کاربردی است و از نظر نحوه گردآوری داده ها از نوع تحقیقات توصیفی تحلیلی است جامعه ای آماری شرکت کشتیرانی ایران و بانک انصار شهر تهران می باشد که هر کدام نمونه ای از شرکتها و موسسات پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشند. نتایج تحقیق نشان داد که اجرای حسابداری الکترونیک بر افزایش سرمایه گذاری در شرکت تاثیر مثبت و معنا داری وجود دارد.

واژه های کلیدی: حسابداری الکترونیکی، شرکت ها، آنلاین، اینترنت، خدمات، سرمایه گذاران، مصرف کنندگان

مقدمه

در دهه های اخیر پیشرفت های در حوزه فناوری صورت گرفته است که در روش های انجام کارهای مرتبط با فعالیت های حسابداری تغییراتی شگرفی داشته است و تراکنش های مرتبط با حسابداری از طریق رسانه های الکترونیکی انجام داده اند در فناوری اطلاعات روز به روز انقلابی دیجیتالی در حوزه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به وجود آمد که باعث رشد و توسعه گردیده است. روشها و فرایندهای شرکت ها تغییر کرد و با استفاده از اینترنت گزارش ها به روز شدند که همین امر تاثیر زیادی بر سرمایه گذاران در شرکت ها گذاشت.

در نتیجه بکارگیری تکنولوژی پیشرفته در زمینه حسابداری به منظور تصمیم گیری و برنامه ریزی کوتاه مدت و بلند مدت شرکت ها با مشکلات زیادی روبرو شده اند فناوری اطلاعات با دگرگونی اجرای کارها و گزارش ها را به صورت الکترونیکی تبدیل کرده است شرکت ها با استفاده از حسابداری الکترونیکی خواستار انجام فعالیت ها با کمترین هزینه و بیشترین سود هستند و به این نتیجه رسیده اند که تاثیر انقلابی سیستم آنلاین بر گزارش دهی مفید واقع گردیده است و اینترنت به عنوان وسیله ای ارتباطی جهت انتشار اطلاعات حسابداری مورد استفاده قرار گرفته است و به تبع آن بر سرمایه گذاری شرکت ها تاثیر زیادی گذاشته است. پیاده سازی مطلوب اطلاعات مربوط به حسابداری از طریق آنلاین کردن سیستم های حسابداری می تواند بر بهبود عملکرد و حداکثر شدن ارزش شرکت و سود آوری آن تاثیر گذار باشد در حسابداری الکترونیکی حسابدار و کارفرما هر دو احساس رضایت می کنند، زیرا هیچکس همدیگر را فریب نمی دهد حساب ها در سرور یا پایگاه داده آنلاین ذخیره می شود، بنابراین نیازی به ضبط دستی نیست تقریباً همه شرکت ها از یک سیستم حسابداری آنلاین استفاده می کنند اما برخی از شرکت های پیشنهادی سیستم خود را از طریق اینترنت و یا حسابداری الکترونیکی خود تولید می کنند. حسابداری الکترونیکی درک فعالسازی مدیریت همه فعالیت ها به صورت کارآمدتر، مقرون به صرفه تر، انعطاف پذیرتر نسبت به قبل از طریق سهولت های فراهم شده به وسیله اینترنت می باشد قرار گرفتن اطلاعات حسابداری بر روی رسانه های الکترونیک عمل نظارت بر محیط های اطلاعات الکترونیکی را تبدیل به امری واجب و ضروری نموده است. زمانی که شرکت ها شروع به استفاده از حسابداری الکترونیکی می کنند گرچه استفاده از این سیستم مزایای زیادی دارد اما آنچه بیشتر مورد توجه شرکت ها قرار گرفته ارزش واقعی سیستم حسابداری است که گزارش های سریع شرکت را تهیه می نماید و باعث می شود که سرمایه گذاران سریعتر تصمیم گیری کنند و همین امر باعث افزایش سرمایه شرکت خواهد شد.

بیان مسئله

امروزه حوزه های الکترونیکی فناوری الکترونیکی به طور وسیع در ابعاد صنعتی و اقتصادی باعث توسعه در بخشهای مهم حسابداری و گزارشگری مالی گردیده است این امر با استفاده از تکنولوژی برتر الکترونیکی اطلاعات و استفاده از این ابزار جهت شرکت ها و موسسات به عنوان یک امر ضروری تبدیل گردیده است در فرایند حسابداری که این خدمت با استفاده از تکنولوژی الکترونیکی انجام می شود خود باعث تغییر در شیوه های حسابداری جهت عملکرد صحیح و بهتر گردیده است استفاده از حسابداری الکترونیکی و اینترنت در شرکت ها جهت انجام فعالیت ها و معاملات در سطح ملی و بین المللی می باشد که باعث می شود مشتریان بیشتری به این خدمات دسترسی داشته باشند و این امر باعث افزایش در سرمایه خواهد شد (وکیلی فرد ح-خرمین ۲۰۱۴) در دنیای دیجیتال امروز، رشد کسب و کار الکترونیکی تجارت در سراسر جهان باعث شده است تغییر فوق العاده نه تنها در عادات خرید ما، بلکه در کل صنعت و تدارکات، سفارش الکترونیکی، زمان محدودی برای تکمیل سفارش الکترونیکی است و در حسابداری آنلاین سفارشات بسیار کارآمد، با کاهش قابل توجهی در زمان پردازش و فاصله کمتر که به نوبه خود، بهبود بهره وری عامل سفارش الکترونیکی اجازه می دهد که مشتریان و سرمایه گذاران با محصولات تضمین شده ای روبرو شوند (کرمانک ۱۳۹۸) از آنجایی که عصر ما عصر اطلاعات است و رقابت ها به تدریج تشدید می گردند، شرکت ها باید به منظور ادامه ی حیات خود هزینه های خود را کاهش دهند. روش دیگر برای موفق بودن در این رقابت استفاده از فناوری های در حال توسعه درون شرکت می باشد که در این عصر در حال توسعه متداول و مرسوم شده اند (بیلکیک ۱۳۹۴) حسابداری الکترونیکی می تواند به صورت کتاب ها و اسناد پرونده های حسابداری که در حسابداری استفاده شده اند تشریح گردد؛ آماده سازی در رسانه ی الکترونیک، ارسال به موسسات مربوطه در رسانه ی الکترونیک، نظارت در رسانه ی الکترونیک. به منظور عملی کردن کتاب ها و اسناد استفاده شده در حسابداری در رسانه ی الکترونیک، گرفتن موجودی کتاب، سند، و بیانیه های مالی ضروری می باشد (بیلکیک ۱۳۹۴) شرکت ها، بصورت قابل توجهی از اینترنت بعنوان یک ابزار برای انتشار اطلاعات حسابداری استفاده کرده اند و همین موضوع باعث دسترسی سریع در ارائه اطلاعات حسابداری داشته است در سال های اخیر فروش آنلاین و حسابداری الکترونیکی و دیجیتالی استفاده شده است و منجر به رویکرد های بازاریابی شخصی و ارتباطی برای ایجاد شرکت و مصرف کننده شده است در حسابداری الکترونیکی سرمایه گذاران شفافیت بیشتری دارند و راحت تر و با خیالی آسوده تر سرمایه گذاری می کنند (طاهرپر بها کا ۱۳۹۶) استفاده از اینترنت برای خرید و فروش کالاها در بیشتر کشورها در حال توسعه است خریداران و سرمایه گذاران برای تخفیف خرید خود به راحتی، تمایل به خرید و فروش کالاها از طریق اینترنت، دارند در سالهای اخیر توجه ویژه ای به خود جلب کرده است بازار آفلاین به بازار آنلاین تبدیل شده است و تاثیر مثبتی بر سرمایه گذاران داخلی و خارجی دارد. شرکت هایی که در آن محصولات و خدمات با استفاده از رسانه های اجتماعی به فروش

می رسد نتیجه مطلوبی دارد. شرکت های بازرگانی اجتماعی محصولات و خدمات را از تولید کنندگان خریداری می کنند و فروش آنها هم با استفاده از این خدمات آنلاین استفاده می شود (کیم چوی ۱۳۹۶) ابزارهای فعلی خدمات به مشتریان و سرمایه گذاران شامل فکس، ایمیل، خط تلفن تلفن، ایمیل، نرم افزارها آنلاین یک عامل کلیدی برای موفقیت یک شرکت است نه تنها محصولات با کیفیت، محصولات استاندارد، قیمت محصولات، بلکه مشتریان و سرمایه گذاران می توانند با معیارهای درست و دقیق در شرکت های که از این خدمات بهره مند هستند استفاده کنند (لیو ۱۳۹۸)

استفاده از سیستم های حسابداری الکترونیکی در اکثر کشورهای دنیا جهت دست یابی به اطلاعاتی مفید و تصمیم گیری درست امری کاملاً پذیرفته شده محسوب می شود که می تواند جهت بهبود عملکرد شرکت ها و حداکثر کردن ارزش شرکت و تصمیم گیری سریع سرمایه گذاران جهت سرمایه گذاری شرکت ها را به همراه خواهد داشت (بفروئی ۱۳۹۷) در دهه های اخیر واحدهای اقتصادی و شرکت ها با استفاده از کامپیوتر و اینترنت در انجام عملیات خود روی آورده اند و در نتیجه برای انجام امور حسابداری به صورت الکترونیک هزینه های گزافی را متحمل شده اند ولی به این باور رسیده اند که حسابداری الکترونیکی می تواند بر سرمایه گذاری برون سازمانی به علت فرا گیر بودن و قابل دسترسی اسان تاثیر گذار باشد (نجفی و همکاران ۲۰۱۶) اینترنت یک ابزار بی نظیر جهت افشای انتشار اطلاعات است و اثرات آن بر سرمایه گذاران بر کسی پوشیده نیست و انجام تجارت بدون مستندات کاغذی برای صرفه جویی در هزینه و زمان شرکت و همچنین سرمایه گذاران به دنبال اطمینان از معتبر بودن اطلاعات حسابداری موجود در پایگاه های اطلاعاتی شرکت هستند و شرکت های که از این خدمات استفاده می کنند جهت سرمایه گذاری به شرکت های که فاقد این خدمات هستند در اولویت هستند. (علیخانی ر.موزری م ۱۳۹۴) در حسابداری الکترونیکی بدون قرار گرفتن در زمان و مکان می توانند با امکانات پیشرفته امروز معاملات خود را به صورت الکترونیکی انجام می دهند که تغییرات عمیقی بین روابط سرمایه گذاران و شرکت ها به وجود می آید (ناصری-م و همکاران ۱۳۹۶) فناوری های اطلاعات روش های عملیات و مدیریت واحد تجاری را تغییر داده است سرمایه گذاری در فن اوری اطلاعات که جزو مهمترین تصمیمات مدیریت شرکت ها می باشد زیرا مدیریت باید تصمیم بگیر که آیا در این حوزه می تواند هزینه کند یا خیر (کردستانی غ. هادی لو ع ۱۳۹۰) ارتباطات از لحاظ اطلاعات تجاری اهمیت زیادی دارد و رمز بقای سازمان ها و تداوم فعالیت آنهاست تجهیز این سازمان ها باعث ابزار رقابتی گردیده است و دارای مزایا سرعت، صرفه جویی در وقت، کاهش هزینه ها، استفاده از سیستم بدون کاغذ و..... است و حسابداران می توانند بدون صرف برای رفت و آمد به محیط کار در منزل با در دست داشتن اطلاعات شرکت ها و سازمان ها به انجام وظایف خود بپردازند (بختیاری راد ز-محمودی ۱۳۹۶) یکی از مشخصه های اصلی حسابداری الکترونیکی مقرون به صرفه بودن جهت ارائه خدمات به تعداد زیادی از مشتریان

است که خود در سرمایه شرکت دخیل می باشد (وکیلی فرد ح-خرمین م ۱۳۹۴) فناوری مربوط به تکنولوژی الکترونیکی فرایندهای خرید، فروش ارائه خدمات به مشتریان، نحوه سرمایه گذاری در شرکت ها را تحت تاثیر میگذارد (روحی ن ۱۳۹۳) یکی از اجزای حسابداری الکترونیکی صورتحساب های الکترونیکی می باشد که فاکتورها به شکل های مختلفی الکترونیکی ارسال می شوند که راحت به دست مصرف کنندگان میرسد همین امر باعث می شود شرکت های بیشتری جهت خرید کالا مراجعه کنند (عنبرانی ص-حیدری م ۱۳۹۴). استفاده از حسابداری الکترونیک با توجه به روش یکپارچه و آنلاین بودن باعث می شود سرمایه گذاران در هر مکان و هر زمانی بتوانند اطلاعات را تجزیه و تحلیل کنند و نسبت به آن برای سرمایه گذاری تصمیم بگیرند و همچنین مدیران شرکت ها می توانند از طریق صدور سهام جدید و یا بالا بردن مبلغ اسمی سهام سرمایه شرکت را افزایش داد. توسعه های فناورانه روش های انجام کارها در حوزه فعالیت های حسابداری و تراکنش های مرتبط با حسابداری را تغییر داده و این فعالیت ها و تراکنش ها شروع به انجام شدن از طریق رسانه های الکترونیکی نمودند. رشد و توسعه سریع و روزانه در فناوری های اطلاعاتی انقلابی دیجیتالی در حوزه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به ارمغان آورده است که سرمایه گذاری بر اساس ریسک و بازده آن ارزیابی می شود پس انتظار بازده بالا در در حسابداری الکترونیکی باید داشته باشیم. روش و فرآیندهای تراکنش های تجاری سازمان ها و شرکت ها با استفاده از حسابداری الکترونیکی دچار تغییر شده است و این امر حسابداری را به میزان قابل توجهی تسهیل نموده است حسابداری که به شکل رسانه ای الکترونیکی هستند انتشار بخش های اصلی شرکت ها امری ضروری می باشد و از آنجایی که اطلاعات آنلاین می باشند تاثیر زیادی بر شرکت خواهد داشت (سرابی م ۱۳۹۴)

پیشینه تحقیق

پیشینه خارجی

(گالهافورس ۱۳۸۶) ظهور وب به عنوان یک منبع اطلاعاتی و به عنوان یک وسیله ارتباطی، به صورت گسترده ای، شناخته شده است. وب نمونه مشهودی از جهانی سازی و ظهور صرفه جویی های همراه با معرفت (آگاهی) است و نقش گزارش آنلاین حسابداری در جامعه الکترونیکی مورد بررسی قرار داده است.

(رونالد ۱۳۸۶) این مقاله شاهد تغییرات در فن اوری و ارتباطات و رشد عظیم کسب و کار برای سیستم های اطلاعات حسابداری در طول دوره مورد مطالعه قرار گرفته است.

(طاهر پربهاکو ۱۳۹۶) نتایج این تحقیق نشان داده است که اینترنت منجر به تغییر اساسی و ایجاد تغییر در رفتار مصرف کننده و شرکت های تجاری شده است و رابطه بین رضایت مشتری و هزینه مصرف کنندگان مثبت است در حالی که رضایت بیشتر باعث افزایش هزینه در تجارت الکترونیک می شود و خدمات آنلاین توسط مشتریان رابطه مستقیم دارد.

(قوش ۱۳۹۶) در این پژوهش خریداران آنلاین هند در طول یک سال رشد ۲۸ درصدی داشته است و پنج سال متوالی را بررسی کرده اند که خدمات تدارکات بیشتر باعث افزایش مصرف کنندگان برای خرید آنلاین شده است وجود دارد.

(بیلکلیک ۱۳۹۶). به نقش تکنولوژی در حسابداری و حسابداری الکترونیکی و اهمیت فناوری در آموزش حسابداری و استفاده از رایانه ها و، بسته های نرم افزاری در آموزش افراد برای انجام این شغل و آموزش اینکه چگونه پرونده های همگی اسناد استفاده شده در حسابداری در رسانه های الکترونیک نگهداری خواهند شد پرداخته است.

(کیم ۱۳۹۶) از بین ۳۹۷ جوان کره ای که تجربه استفاده از خدمات الکترونیکی و آنلاین را تجربه کرده اند، مورد بررسی قرار گرفته است نتایج حاکی از آن بوده که خرید به طور مستقیم از فروشندگان (حسابداری الکترونیکی) که به اینترنت هم اشاره کرده تاثیر مثبتی بر سرمایه گذاران و مصرف کنندگان دارد

(لئو ۱۳۹۷) کیفیت خدمات آنلاین در مشتریان موضوع مورد پژوهش بوده است که عوامل موثر بر درک آنلاین خدمات مشتری از طریق روش تجزیه و تحلیل رگرسیون از نمونه گیری خریداران واقعی که کیفیت خدمات آنلاین را درک کرده اند انتخاب گردیده است که نشان داده خدمات آنلاین تاثیر مثبتی بر آنها داشته است .

(کرمانک ۱۳۹۷) هدف این پروژه فرایند تکمیل سفارشات تجارت الکترونیک در مراکز توزیع بوده است و نتیجه گیری شده که مراکز و برنامه های ارائه شده توسط خرده فروشان الکترونیکی ارائه دهندگان خدمات لجستیک (LSPs) باید بسیار کارآمد باشند.

پیشینه داخلی

(روحی ن ۱۳۹۳) در این پژوهش تلاش شده است فرصت ها و تهدیدهای تجارت الکترونیک مطرح گردیده است و در نهایت اهمیت حسابرسی و راهکارهای اعتباردهی به اطلاعات و مدارک تجارت الکترونیکی مورد بررسی قرار گرفته است.

(بابایی ۱- اقبایی م- پاشایی م- ۱۳۹۴) یافته های این مقاله بر این بوده که نقطه تلاقی و اثر پذیری بین گزارش دهی آنلاین و حسابداری را توسعه دهد و نتیجه این تحقیق مبتنی بر این بوده که اینترنت به عنوان ابزار مهمی می تواند گزارش های حسابداری را آنلاین کند.

(علیخانی ر-موزری م۱۳۹۴) در این مقاله سعی کرده است به اهمیت و چگونگی استفاده از اینترنت در حسابداری پردازدواز اینترنت به عنوان مجموعه فعالیت های که توسط آن صورت می گیرد باعث خلق فعالی های ارزش زا می شود که در نهایت سازمان را برای کسب مزیت رقابتی به جلو رانده و باعث موفقیت چشم گیر شرکت ها می شود.

(سرابی م۱۳۹۴) راه موفقیت شرکت ها استفاده از فن اوری های رو به رشد در داخل شرکت هاست و حسابداری الکترونیک نه تنها به کاهش هزینه بنگاهها ست بلکه کمک می کند به طور راحت تر و کا رامد تر در جنبه های مالی از آن استفاده می شود (عنبرانی ص-حیدری م۱۳۹۴) این تحقیق نشان داده که قابلیت زیست سازگاری بر روی استفاده از این فناوری تاثیر می گذارد مسائل مربوط به شیوه ای تجزیه و تحلیل شده است که این فناوری با تقاضا مواجه شده و باید مورد بررسی قرار بگیرد براساس این تجزیه و تحلیل استفاده از مرجع حسابداری الکترونیکی مورد توجه قرار گرفته است و نشان داده که استفاده از آن در آینده بهبود می یابد بنابراین شرکت ها حسابداری الکترونیکی را به عنوان یک سرمایه گذاری خوب مشاهده می کنند.

(نجفی ب-نجفی ح-نجفی ن۱۳۹۵) در این پژوهش بیشتر به آموزش الکترونیکی حسابداری تاکید داشته است و رایانه و اینترنت و سیستم های اطلاعاتی حسابداری که باعث می شود اطلاعات بروزتری را داشته باشیم.

(بفروئی ۱۳۹۷) به ارزیابی کارایی سیستمهای اطلاعاتی حسابداری و نقش آن در کارایی عملکرد شرکت پرداخته است که تاکید بر استفاده از سیستم های اطلاعاتی پیشرفته می تواند بر ارزش شرکت ها اثر بگذارد و در پیشبرد اهداف سازمان مفید و موثر باشد .

(ناصری-م و همکاران۱۳۹۶) نتیجه این پژوهش به ارتباط بین حسابداری و تجارت الکترونیک پرداخته است در حال حاضر بستر الکترونیک و حسابداری به خوبی در هم تلفیق شده اند به طور واضح می توان خرید و فروش را به وسیله تجارت الکترونیک انجام داد .

(بختیاری راد ز-محمودی ۱۳۹۶) مطالعه بر این موضوع که چگونه فناوری اطلاعات می تواند در اجرای موفق فعالیت های اساسی سیستم اطلاعاتی حسابداری نقش داشته باشد و یافته ها به این نتیجه رسیده که فناوری به عنوان ابزاری مکمل است و در عین حال کاربرد آن موجب کارایی و صرفه جویی هزینه ها می شود.

(وکیلی فرد ح-خرمین م۱۳۹۵) در پژوهش خود نتیجه گیری کرده است که تکنولوژی به عنوان انقلابی در تغییر گرای حسابداری شده است به عنوان حسابداری الکترونیکی است که لازم است تمام بخش های دولتی و خصوصی جهت عملکرد بهتر و کارایی و اثر بخشی خود به این تغییرات توجه کافی و اساسی داشته باشند .

فرضیات پژوهش

فرضیه اصلی

۱- بین اجرای حسابداری الکترونیک و افزایش سرمایه گذاری رابطه معنا داری وجود دارد.

فرضیات فرعی

۱- بین کیفیت اطلاعات مالی الکترونیک و افزایش سرمایه گذاری رابطه معنا داری وجود دارد.

۲- بین سرعت اطلاعات مالی الکترونیک و افزایش سرمایه گذاری رابطه معنا داری وجود دارد.

۳- بین شفافیت اطلاعات مالی الکترونیک و افزایش سرمایه گذاری رابطه معنا داری وجود دارد.

۴- بین مربوط بودن اطلاعات مالی الکترونیک و افزایش سرمایه گذاری رابطه معنا داری وجود دارد.

روش تحقیق

این پژوهش از نظر هدف از نوع تحقیقات کاربردی است و از نظر نحوه گردآوری داده ها از نوع تحقیقات توصیفی تحلیلی است و از آنجائیکه به دنبال بررسی رابطه بین دو مولفه هستیم این تحقیق نیز مانند سایر تحقیقات مشابه از نوع تحقیقات همبستگی است. جامعه ای آماری این تحقیق شرکت کشتیرانی ایران و بانک انصار می باشد که هر کدام نمونه ای از شرکتها و موسسات پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشند. در تحقیق حاضر با توجه به کوچک بودن حجم نمونه تمام مدیران و کارکنان حوزه مالی شرکت و بانک مورد نمونه تحقیق انتخاب شده اند و با توجه به پیگیری های حضوری و مداوم تمامی افراد نمونه به پرسشنامه های ارسالی پاسخ داده اند. در این تحقیق برای جمع آوری اطلاعات مرتبط با مبانی تئوریک و ادبیات پژوهش از روش مطالعه کتابخانه ای استفاده با مراجعه به کتب، مقالات و پایان نامه ها اطلاعات لازم برای این بخش جمع میشود و برای جمع آوری اطلاعات اوری خواهد شد اطلاعات مالی از پرسشنامه طراحی شده استفاده شده است. این پرسشنامه از دو بخش اطلاعات عمومی شامل سمت، جنسیت، تحصیلات و سن و اطلاعات بخش خصوصی شامل ۵ قسمت (متغیرهای اصلی تحقیق) و ۵۴ سوال تشکیل شده است.

به منظور تجزیه و تحلیل دادهها از تکنیک های مناسب آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شده است. آماره توصیفی شامل محاسبه شاخصهای میانگین، انحراف معیار و خطای معیار میباشد. به منظور آزمون فرضیه های تحقیق، ابتدا آزمون نرمال بودن سپس آزمون ضریب همبستگی و در نهایت آزمون رگرسیون چندگانه استفاده شده است. البته قبل از آزمون رگرسیون چندگانه به بررسی آزمونهای پیش فرض رگرسیون (آزمون عدم همخطی، آزمون معنادار بودن، آزمون ناهمسانی واریانس و

آزمون عدم خود همبستگی) پرداخته ایم. برای انجام آزمون های آماری و بدست آوردن استفاده شده است
۱۱ EVI WES و EXCEL نرم افزارهای جدول مربوطه،

تجزیه و تحلیل داده ها

پایایی و روایی

در این پژوهش جهت سنجش پایایی پرسشنامه ها از آلفای کرونباخ استفاده شده است. نتایج پایایی پرسشنامه در جدول ۵ قابل مشاهده است

جدول شماره ۱: ضرایب پایایی پرسشنامه ها

مؤلفه ها	تعداد گویه ها	آلفای کرونباخ
حسابداری الکترونیک	۲۲	۰,۸۶۳
سرمایه گذاری شرکت	۷	۰,۷۵۹
کیفیت اطلاعات	۷	۰,۸۵۴
سرعت اطلاعات	۹	۰,۷۰۶
شفافیت اطلاعات	۶	۰,۷۶۰
مربوط بودن اطلاعات	۵	۰,۷۷۶

با توجه به جدول ۱ مشاهده می شود که تمامی ضرایب آلفای کرونباخ برای همه متغیرها از ۰,۷ بیشتر است که بیانگر مناسب بودن و بالا بودن پایایی پرسشنامه ها و قابل اعتماد بودن آن است.

در بررسی روایی پرسشنامه از روایی محتوا استفاده شده است. روایی محتوا به این مطلب اشاره می کند که نمونه سوال های مورد استفاده در آزمون تا چه حد معرف کل جامعه سوال هایی ممکن است که می توان از محتوا یا موضوع مورد نظر تهیه کرد. در بررسی روایی محتوا ابتدا پرسشنامه تحقیق به تایید صاحب نظران امر و اساتید دانشگاهی رسیده است تا در صورت هر گونه مشکلی در پرسشنامه ، اصلاحات لازم صورت گیرد.

یافته ها تحقیق

داده های گردآوری شده در این پژوهش با استفاده از نرم افزار اس پی اس تجزیه و تحلیل شدند. در این پژوهش بررسی پایایی و روایی پرسشنامه ها و هم چنین آزمون همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون خطی از نرم افزار اس پی اس استفاده شده است.

از مجموع کل پاسخ دهندگان اطلاعات زیر بدست آمد :

جدول ۲. اطلاعات جمعیت شناختی پاسخ دهندگان

سابقه کار	درصد فراوانی
کمتر از ۵ سال	۲۰
بین ۵ تا ۱۰ سال	۵۰
بین ۱۰ تا ۲۰ سال	۲۷,۵
بین ۲۰ تا ۳۰ سال	۲,۵
تحصیلات	درصد فراوانی
دکتر	۲۰
کارشناسی ارشد	۴۲,۵
کارشناسی	۳۷,۵

جدول ۳ مقادیر میانگین و انحراف معیار متغیرهای مستقل و وابسته را نشان می دهد.

جدول ۳ : میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای اصلی تحقیق

مؤلفه ها	میانگین	انحراف معیار	تعداد
حسابداری الکترونیک	۱.۸۵۴۵	۰.۴۳۳۸۲	۴۰
سرمایه گذاری شرکت	۱.۳۸۹۵	۰.۲۸۹۷۰	۴۰
کیفیت اطلاعات	۱.۶۶۰۷	۰.۵۲۰۳۲	۴۰
سرعت اطلاعات	۱.۶۵۵۶	۰.۳۶۵۳۲	۴۰
شفافیت اطلاعات	۱.۶۹۵۸	۰.۴۵۲۷۳	۴۰
مربوط بودن اطلاعات	۱.۵۱۵۰	۰.۳۷۰۴۱	۴۰

در جدول ۴ ضریب همبستگی درونی بین متغیرهای اصلی پژوهش و سطح معناداری آنها نشان داده شده است .

	کیفیت اطلاعات	مربوط بودن اطلاعات	شفافیت اطلاعات	سرعت اطلاعات	سرمایه گذاری شرکت	حسابداری الکترونیک
حسابداری الکترونیک	۰.۶۵۷**	۰.۶۴۸**	۰.۲۲۷	۰.۵۱۰**	۰.۳۴۶*	۱
سرمایه	۰.۵۸۷**	۰.۴۲۵**	۰.۳۸۱*	۰.۳۱۸*	۱	۴۰
کیفیت اطلاعات	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۱۵۹	۰.۰۰۱	۰.۰۲۹	۴۰
مربوط بودن اطلاعات	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۱۵۹	۰.۰۰۱	۰.۰۲۹	۴۰
شفافیت اطلاعات	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۱۵۹	۰.۰۰۱	۰.۰۲۹	۴۰
سرعت اطلاعات	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۱۵۹	۰.۰۰۱	۰.۰۲۹	۴۰
سرمایه	۰.۵۸۷**	۰.۴۲۵**	۰.۳۸۱*	۰.۳۱۸*	۱	۴۰

همبستگی							گذاری شرکت
سطح معنی داری			۰۰۴۵	۰۰۱۵	۰۰۰۶	۰۰۰۰	
تعداد		۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	
ضریب همبستگی			۱	۰۰۴۲۷**	۰۰۵۳۲**	۰۰۶۹۹**	سرعت اطلاعات
سطح معنی داری				۰۰۰۶	۰۰۰۰	۰۰۰۰	
تعداد			۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	
ضریب همبستگی				۱	۰۰۲۲۹	۰۰۶۶۰**	شفافیت اطلاعات
سطح معنی داری					۰۰۱۵۵	۰۰۰۰	
تعداد				۴۰	۴۰	۴۰	
ضریب همبستگی					۱	۰۰۵۱۶**	مربوط بودن اطلاعات
سطح معنی داری						۰۰۰۱	
تعداد					۴۰	۴۰	
ضریب همبستگی						۱	کیفیت اطلاعات
سطح معنی داری							
تعداد						۴۰	

جدول ۴. ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

در جدول (۴)، در خصوص ارتباط بین متغیرهای پژوهش می توان بیان کرد که؛

♦ سطح معنی داری (Si g) برای متغیرهایی که کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده است ، نشان دهنده وجود ارتباط معنادار بین آن دو متغیر است .

♦ سطح معنی داری (Si g) برای متغیرهایی که بیشتر از ۰,۰۵ بدست آمده است ، نشان دهنده عدم وجود ارتباط معنادار بین آن دو متغیر است .

بررسی فرضیات تحقیق با آزمون رگرسیون خطی :

جدول ۵. آزمون رگرسیون برای بررسی متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته افزایش سرمایه گذاری الکترونیک

شماره فرضیه	فرضیه ها	سطح معنی داری	ضریب استاندارد	اماره دوربین واتسون	مقدار f	ضریب تعیین
۱	اجرای حسابداری الکترونیک	۰,۰۲۹	۰,۳۴۶	۱,۹۸	۵,۱۷	۰,۱۲۰
۲	کیفیت اطلاعات مالی	۰,۰۰۰	۰,۵۸۷	۱,۷۶۱	۱۹,۹۸۲	۰,۳۴۵
۳	سرعت اطلاعات مالی	۰,۰۴۵	۰,۳۱۸	۱,۸۹۱	۴,۲۸۲	۰,۱۰۱
۴	شفافیت اطلاعات مالی	۰,۰۱۵	۰,۳۸۱	۱,۶۷۲	۶,۴۵۵	۰,۱۴۵
۵	مربوط بودن اطلاعات مالی	۰,۰۰۶	۰,۴۲۵	۱,۶۵۲	۸,۳۵۶	۰,۱۸۰

فرضیه اول: با توجه به جدول ۵ مقدار ضریب تعیین برای متغیر اجرای حسابداری الکترونیک برابر ۰,۱۲۰ درصد بدست آمده است و بدان معنی است که این متغیر توانایی تبیین سرمایه گذاری الکترونیک را به اندازه ۱۲ درصد دارد. همچنین مقدار آزمون دوربین واتسون (در بازه ۱/۵ تا ۲/۵) بدست آمد که استقلال خطاها را نشان می دهد و براساس شاخص های هم خطی بودن، بین متغیرهای پیش بین هم خطی وجود نداشته و نتایج حاصل از مدل رگرسیون قابل اتکا است. با توجه به جدول مشخص است که ضریب استاندارد برابر ۰,۳۴۶ و سطح معنی داری ۰,۰۲۹ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که اجرای حسابداری الکترونیک بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۳۴,۶ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است.

فرضیه دوم: با توجه به جدول ۵ مقدار ضریب تعیین برای متغیر کیفیت اطلاعات مالی برابر ۰,۳۴۵ درصد بدست آمده است و بدان معنی است که این متغیر توانایی تبیین سرمایه گذاری الکترونیک را به اندازه ۳۴,۵ درصد دارد. همچنین مقدار آزمون دوربین واتسون (در بازه ۱/۵ تا ۲/۵) بدست آمد که استقلال خطاها را نشان می دهد و براساس شاخص های هم خطی بودن، بین متغیرهای پیش بین هم خطی وجود نداشته و نتایج حاصل از مدل رگرسیون قابل اتکا است. با توجه به جدول مشخص است که ضریب استاندارد برابر ۰,۵۸۷ و سطح معنی داری ۰,۰۰۰ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که کیفیت اطلاعات مالی بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۵۸,۷ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است.

فرضیه سوم: با توجه به جدول ۵ مقدار ضریب تعیین برای متغیر سرعت اطلاعات مالی برابر ۰,۱۰۱ درصد بدست آمده است و بدان معنی است که این متغیر توانایی تبیین سرمایه گذاری الکترونیک را به اندازه ۱۰,۱ درصد دارد. همچنین مقدار آزمون دوربین واتسون (در بازه ۱/۵ تا ۲/۵) بدست آمد که استقلال خطاها را نشان می دهد و براساس شاخص های هم خطی بودن، بین متغیرهای پیش بین هم خطی وجود نداشته و نتایج حاصل از مدل رگرسیون قابل اتکا است. با توجه به جدول مشخص است که ضریب استاندارد برابر ۰,۳۱۸ و سطح معنی داری ۰,۰۴۵ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که سرعت اطلاعات مالی بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۳۱,۸ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است.

فرضیه چهارم: با توجه به جدول ۵ مقدار ضریب تعیین برای متغیر شفافیت اطلاعات مالی برابر ۰,۱۴۵ درصد بدست آمده است و بدان معنی است که این متغیر توانایی تبیین سرمایه گذاری الکترونیک را به اندازه ۱۴,۵ درصد دارد. همچنین مقدار آزمون دوربین واتسون (در بازه ۱/۵ تا ۲/۵) بدست آمد که استقلال خطاها را نشان می دهد و براساس شاخص های هم خطی بودن، بین متغیرهای پیش بین هم خطی وجود نداشته و نتایج حاصل از مدل رگرسیون قابل اتکا است. با توجه به جدول مشخص است که ضریب استاندارد برابر ۰,۳۸۱ و سطح معنی داری ۰,۰۱۵ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که شفافیت اطلاعات مالی بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۳۸,۱ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است.

فرضیه پنجم: با توجه به جدول ۵ مقدار ضریب تعیین برای متغیر مربوط بودن اطلاعات مالی برابر ۰,۱۸۰ درصد بدست آمده است و بدان معنی است که این متغیر توانایی تبیین سرمایه گذاری الکترونیک را به اندازه ۱۸ درصد دارد. همچنین مقدار آزمون دوربین واتسون (در بازه ۱/۵ تا ۲/۵) بدست آمد که استقلال خطاها را نشان می دهد و براساس شاخص های هم خطی

بودن، بین متغیرهای پیش بین هم‌خطی وجود نداشته و نتایج حاصل از مدل رگرسیون قابل اتکا است. با توجه به جدول مشخص است که ضریب استاندارد برابر ۰,۴۲۵ و سطح معنی داری ۰,۰۰۶ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که مربوط بودن اطلاعات مالی بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۴۲,۵ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است.

نتیجه گیری

با توجه به نتایج به دست آمده فرضیه اول مشخص شد که ضریب استاندارد برابر ۰,۳۴۶ و سطح معنی داری ۰,۰۲۹ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که اجرای حسابداری الکترونیک بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۳۴,۶ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است. و فرضیه دوم هم ضریب استاندارد برابر ۰,۵۸۷ و سطح معنی داری ۰,۰۰۰ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که کیفیت اطلاعات مالی بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۵۸,۷ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است. در فرضیه سوم که ضریب استاندارد برابر ۰,۳۱۸ و سطح معنی داری ۰,۰۴۵ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که سرعت اطلاعات مالی بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۳۱,۸ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است. و همچنین فرضیه چهارم هم ضریب استاندارد برابر ۰,۳۸۱ و سطح معنی داری ۰,۰۱۵ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که شفافیت اطلاعات مالی بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۱۰,۳۸ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است. و در فرضیه پنجم ضریب استاندارد برابر ۰,۴۲۵ و سطح معنی داری ۰,۰۰۶ بدست آمده است و لذا فرضیه تایید می شود و می توان عنوان کرد که مربوط بودن اطلاعات مالی بر افزایش سرمایه گذاری الکترونیک به اندازه ۴۲,۵ درصد تاثیر مثبت و معنی داری داشته است.

منابع و مآخذ :

- ۱- بفروئی ارزیابی عملکرد کارایی در نقش و حسابداری اطلاعات سیستمها شرکت- کنفرانس حسابداری و مدیریت - {۱۳۹۷}
- ۲- نجفی ب- نجفی ح- نجفی ن- آموزش الکترونیک در آموزش حسابداری- مدیریت اقتصادی و انسانی - {۱۳۹۵}
- ۳- علیخانی ر- موزری م- اهمیت بکارگیری اینترنت در حسابداری و صورت های مالی - همایش بین المللی مدیریت و حسابداری ایران - {۱۳۹۴}

- ۴-ناصری-م و همکاران -بررسی سیستم حسابداری و تجارت الکترونیک -کنفرانس ملی نقش حسابداری، مدیریت، در توسعه پایدار -{۱۳۹۶}
- ۵-بابایی ا-قابیلی م-پاشایی م-حسابداری و گزارشگری الکترونیکی -کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت -{۱۳۹۴}
- ۶-کردستانی غ -هادی لوع-رابطه بین میزان سرمایه گذاری در فناوری اطلاعات و عملکرد مالی شرکت ها -{۱۳۹۰}
- ۷-بختیاری راد ز-محمودی ا-فناوری اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی حسابداری -اولین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم مدیریت و حسابداری -{۱۳۹۶}
- ۸- فرد ح-خرمین م-مروری بر حسابداری الکترونیکی -{۱۳۹۴}
- ۹-روحی ن-بررسی معاملات الکترونیکی و حسابرسی نوین در تجارت الکترونیک-اولین همایش ملی کاربرد سیستم های هوشمند در علوم و صنایع -{۱۳۹۳}
- ۱۰-عنبرانی ص-حیدری م-موانع استفاده از مرجع حسابداری الکترونیکی مبتنی بر کاربردی در مدیریت و حسابداری- سومین کنفرانس بین المللی پژوهش های xml- {۱۳۹۴}
- ۱۱-سرابی م-نقش فن آوری در حسابداری و حسابداری آنلاین- کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت و حسابداری -{۱۳۹۴}-۲
- ۱۲-Bilecik E- Role of technology in accounting and accounting-Elsevier-{2014};(152)-۸۵۲-
- ۱۳-Gallhofer S –Haslam J- Online reporting: accounting in cybersociety- emeraldinsight- {۲۰۰۶}-۶۲۵-۶۲۹
- ۱۴-Paul D. Hutchisona,- Craig G. Whiteb-Ronald J- Advances in Accounting Information Systems and International Journal of Accounting Information Systems-Elsevier-{۲۰۰۴};(5)- ۳۴۱-۳۶۵
- ۱۵-Tahir M. –PrabhakaG-What factors determine e-satisfaction and consumer spending in e-commerce retailing-Elsevier-{۲۰۱۷};(۳۹)۱۳۵-۱۴۴
- ۱۶-Ghosh m -Quality & Reliability Management-emerald-{۲۰۱۷}
- ۱۷- S. B. Choi, J. M. Kim-A comparative analysis of electronic service quality in the online open market and social commerce-Springer-{2017}-(1)-1-31

- ۱۸ - Zhengwei h-Luo y-wang d-Online customer service quality of online shopping: evidence from Dangdang.com-springer-{2018}-
- ۱۹-K.H. Leung - K.L. Choy - Paul K.Y. Siu-, G.T.S. Ho-, H.Y. Lamm - Carman K.M. Lee- A B2C E-commerce Intelligent System-{۲۰۱۷}